

ฝ่ายตราสารหนี้

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ตลาดตราสารหนี้ เป็นแหล่งระดมทุนแหล่งหนึ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งของภาคธุรกิจ รวมถึงยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการลงทุนสำหรับผู้ลงทุน โดยในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ตลาดตราสารหนี้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีความต้องการในการระดมทุนผ่านการออกตราสารหนี้ของภาคธุรกิจมากขึ้น ขณะเดียวกันผู้ลงทุนในตราสารหนี้ก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ด้วยคุณลักษณะของตราสารที่มีลำดับการชำระหนี้อยู่ก่อนผู้ถือหุ้นและยังเป็นตราสารที่มีข้อตกลงในการจ่ายผลตอบแทนที่สม่ำเสมอและคงที่ อย่างไรก็ตามตราสารหนี้ยังคงมีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับชำระหนี้คืนเช่นเดียวกับตราสารประเภทอื่น

ก.ล.ต. มีบทบาทและหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติการออกและเสนอขายตราสารหนี้อย่างไร?

- ก.ล.ต. มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการคุ้มครองผู้ลงทุนและการสร้างช่องทางระดมทุนสำหรับภาคธุรกิจที่สะดวกและหลากหลาย อีกทั้งยังมีต้นทุนในระดับที่เหมาะสมและสามารถแข่งขันได้
- ก.ล.ต. ให้ความสำคัญกับหลักการเปิดเผยข้อมูลซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับสากล โดยผู้ออกตราสารหนี้จะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญในแบบแสดงรายการข้อมูลและร่างหนังสือชี้ชวน (filing) และแบบสรุปข้อมูลสำคัญ (factsheet) ซึ่งมีข้อมูลสำคัญเพื่อให้ผู้ลงทุนมีข้อมูลที่เพียงพอสำหรับใช้ประกอบการวิเคราะห์และตัดสินใจลงทุน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตัวธุรกิจ ความเสี่ยงของผู้ออกหุ้นกู้ งบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ วัตถุประสงค์การใช้เงิน รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับตราสารหนี้ที่ออกและเสนอขาย (เช่น ระยะเวลาและอัตราดอกเบี้ย ลำดับการชำระหนี้คืน หลักประกัน เป็นต้น)
- ก.ล.ต. มีการพิจารณาองค์ประกอบสำคัญอื่น ๆ ในกระบวนการระดมทุนของบริษัทที่เป็นผู้ออกตราสารหนี้ ได้แก่ คุณสมบัติเชิงคุณภาพของบริษัท และข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้ที่ช่วยทำหน้าที่คัดกรองคุณภาพของตราสารหนี้และผู้ทำหน้าที่รักษาประโยชน์ให้ผู้ถือหุ้นกู้

คุณสมบัติเชิงคุณภาพของบริษัทผู้ออกและเสนอขายตราสารหนี้ มีอะไรบ้าง?

สำหรับคุณสมบัติเชิงคุณภาพของบริษัทผู้ออกและเสนอขายตราสารหนี้ เช่น งบการเงินถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ไม่มีการค้ำนำส่งงบการเงินต่อ ก.ล.ต. หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามหน้าที่กรรมการและผู้บริหารมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและไม่ขาดลักษณะความน่าไว้วางใจ* การไม่อยู่ระหว่างผิดนัดชำระหนี้ตราสารหนี้หรือเงินกู้ เป็นต้น

ข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้ที่ช่วยทำหน้าที่คัดกรองคุณภาพ และผู้ทำหน้าที่รักษาประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้น มีอะไรบ้าง?

- กำหนดให้งบการเงินของผู้ออกตราสารหนี้ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี เพื่อให้งบการเงินของผู้ออกตราสารหนี้เป็นไปตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน และเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพิจารณาความสามารถในการดำเนินกิจการของผู้ถือหุ้น

- กำหนดให้ต้องมีการขายตราสารหนี้ผ่านตัวกลางในการขาย เพื่อให้ตัวกลางในการขายทำความรู้จักลูกค้า และประเมินความเหมาะสมในการลงทุน (KYC/CDD) รวมถึงอธิบายข้อมูลผลิตภัณฑ์อย่างครบถ้วนและความเสี่ยงที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ให้ผู้ลงทุนทราบ

- กำหนดให้มีผู้แทนผู้ถือหุ้น เพื่อช่วยทำหน้าที่ติดตามผู้ถือหุ้นให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดสิทธิ การบังคับหลักประกัน และการเรียกร้องให้ผู้ถือหุ้นชำระหนี้ รวมถึงการเป็นศูนย์กลางด้านข้อมูลให้กับผู้ลงทุน

- กำหนดให้มีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (credit rating) โดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (เฉพาะกรณีเสนอขายตราสารหนี้ต่อประชาชนเป็นการทั่วไป หรือ PO) เพื่อให้ผู้ลงทุนมีข้อมูล credit rating สำหรับนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ออกตราสารหนี้

ก่อนตัดสินใจลงทุนในตราสารหนี้ มีปัจจัยใดบ้างที่ผู้ลงทุนควรพิจารณา?

- หลักเกณฑ์ในการออกและเสนอขายตราสารหนี้ต่อผู้ลงทุนในแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันตามแต่ลักษณะของประเภทผู้ลงทุน เนื่องจากผู้ลงทุนบางประเภทมีลักษณะที่สามารถรับความเสี่ยงได้ เช่น ฐานะทางการเงิน ความรู้และประสบการณ์การลงทุน จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลที่ผ่อนคลายกว่า ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรพิจารณาประเภทผู้ลงทุนของตนเองก่อนที่จะมีการลงทุน

- ความเสี่ยงในด้านอื่น ๆ ซึ่งอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ เช่น ผลประกอบการของบริษัทไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้ไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนได้ตามที่ตกลง ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงต้องศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและตรวจสอบอย่างรอบคอบเพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้คืนของบริษัทก่อนตัดสินใจลงทุน รวมทั้งเมื่อลงทุนแล้วก็ต้องติดตามข้อมูลข่าวสารบริษัทด้วยเช่นกัน

ข้อแนะนำสำหรับผู้ลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุนมีอะไรบ้าง?

- ผู้ลงทุนควรให้ความสำคัญกับการจัดพอร์ตการลงทุนที่มีการกระจายความเสี่ยง
- หมั่นติดตามข่าวสารหรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะกระทบกับผลิตภัณฑ์การลงทุนหรือสินทรัพย์ที่ได้ลงทุนไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนพอร์ตการลงทุนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ตนเองสามารถยอมรับได้

- ผู้ลงทุนที่อาจยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์หรือไม่มีเวลาในการติดตามข้อมูล ก็สามารถเลือกลงทุนผ่านกองทุนรวมตราสารหนี้ ซึ่งมีการกระจายการลงทุนในกองทุน รวมถึงผู้จัดการกองทุนจะทำหน้าที่ในการช่วยคัดเลือกตราสารที่จะลงทุนผ่านกระบวนการลงทุนต่าง ๆ

อนึ่ง การลงทุนมีความเสี่ยง ก.ล.ต. ขอให้ประชาชนระมัดระวัง ศึกษาและตรวจสอบข้อมูลอย่างรอบคอบ ก่อนตัดสินใจลงทุน เนื่องจาก ก.ล.ต. ไม่ได้รับรองหรือรับประกันผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจ หรือผลตอบแทนในการลงทุน และกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจ ก.ล.ต. ในการสั่งให้มีการคืนเงินหรือชดเชยค่าเสียหาย เมื่อเกิดความเสียหายจากการลงทุน ทั้งนี้ หากมีการกระทำผิดตามกฎหมายภายใต้ขอบเขตอำนาจของ ก.ล.ต. จะมีการดำเนินการกับผู้กระทำผิดอย่างเคร่งครัดทั้งทางอาญา มาตรการลงโทษทางแพ่ง หรือปกครอง โดยในส่วนของค่าปรับ ก.ล.ต. จะนำส่งต่อกระทรวงการคลังทุกกรณี

หมายเหตุ:

*เป็นลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหาร ตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 3/2560 เรื่อง การกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท ลงวันที่ 23 มกราคม 2560 เช่น (1) บุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ (2) บุคคลต้องห้ามตามกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินทั้งตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ (เช่น ทูจริตต่อหน้าที่ หรือฉ้อโกง สิทธิทรัพย์ บริหารบริหารงานที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่เป็นไปตามคำสั่งของหน่วยงานกำกับดูแล การกระทำที่ไม่เป็นธรรมหรือเป็นการเอาเปรียบ เป็นต้น) (3) บุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิด ไม่ว่าศาลจะมีคำพิพากษาให้รอกการลงโทษหรือไม่ และพ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการรอกการลงโทษมาแล้วไม่ถึง 3 ปี (4) บุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดอาญาแผ่นดินเกี่ยวกับการบริหารงานที่มีลักษณะหลอกลวง ฉ้อโกง ทูจริต ไม่ว่าศาลจะมีคำพิพากษาให้รอกการลงโทษหรือไม่ และพ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการรอกการลงโทษไม่ถึง 3 ปี (5) ผู้ที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทูจริต ฟอกเงิน และยังไม่พ้น 3 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

“ก.ล.ต. ดูแลตลาดทุน เพื่อให้คุณมั่นใจ”